מחנה ישראל

"וַיַּעֲשׂוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל כְּכֹל אֲשֶׁר צִוָּה ה' אֶת מֹשֶׁה כֵּן חָנוּ לְדִגְלֵיהֶם וְכֵן נָסָעוּ אִישׁ לְמִשְׁפְּחֹתָיו עַל בֵּית אֲבֹתָיו."

(דברים ב, לד)

תלמידים יקרים*,

סיימתם ללמוד את הפרשות במדבר ונשא. בפרשות האלה למדתם על סידור מחנה ישראל סביב משכן ה' לפי משפחות, לפי שבטים ולפי דגלים. מראה נפלא זה של מחנה ישראל המסודר לִדגליו יְלַווה אתכם בכל המסעות הבאים בחומש במדבר. לכן לפני שתמשיכו בלימוד פרשת בְּהַעֲלוֹתך, נסכם את מה שלמדתם עד כה בעזרת המשימה שלפניכם.

במשימה שלושה שלבים:

<u>בשלב הראשון</u> תתבקשו לסדר את מחנה ישראל על ידי השלמת פרטים בתרשים.

לשם כך תוכלו להיעזר בחומש במדבר, פרקים א–ג.

<u>בשלב השני</u> תתבקשו לזהות את הצלליות בתרשים על ידי פתרון חידות הכתובות בדף ה"חידון" בעמוד 4. בשלב הזה תוכלו להיעזר גם בפרקים ד–ז.

<u>בשלב השלישי</u> תקבלו שני תרשימים שחסרים בהם חלקים. אתם תידרשו להשלים את החלקים החסרים בתרשים, בדרך שתבחרו בה.

קִראו את ההוראות ועִבדו לפי סדר השלבים.

בהצלחה!

*"המשימה לתלמיד" מנוסחת בלשון זכר, אבל היא מיועדת גם לבנים וגם לבנות.

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

שלב 1 –
תרשים מחנה בני ישראל במדבר

"אִישׁ עַל–דִּגְלוֹ בְּאֹתֹת לְבֵית אֲבֹתָם יַחֲנוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (במדבר א, ב)

בעמוד הבא מוצג תרשים של מחנה בני ישראל במדבר.

בתרשים חסרים פרטים.

יש מקומות שבהם חסר **שם** השבט או **שם** משפחת הלויים.

יש מקומות שבהם חסר **מספר** אנשי השבט – בלשון התורה או בִּסְפָרוֹת.

יש מקומות שבהם חסרה אחת **מרוחות השמים** – בלשון התורה או בלשון ימינו.

- קִראו את הפסוקים בפרק ב.
- הַשלימו את הפרטים החסרים בתרשים.
- כִּתבו בתחתית התרשים את מספר כל בני ישראל בעת החנייה במדבר, בלשון התורה (לפי דברים א, מו).

אחרי שתסיימו את המשימה יהיה בידיכם תרשים מפורט של חניית בני ישראל במדבר.

שימו לב! בתרשים ישנן גם צלליות. הצלליות אינן קשורות לשלב 1, אלא לחידות שבשלב 2 – שלב החידון.

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

צָפוֹן _____ **"צָפוֹנָה"** _____

מַטֵּה אָשֵׁר

"וּפְקֻדֵיהֶם אֶחָד וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת" = 41,500

דָּגֶל מַחֲנֵה _____

"וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וְשִׁישִׁים אֶלֶף וּשְׁבַע מֵאוֹת" = _____

וּמַטֵּה נַפְתָּלִי

"וּפְקֻדֵיהֶם _____

_____" = 53,400

מַטֵּה יִשָּׂשכָר

"וּפְקֻדֵיהֶם _____

_____" = _____

דָּגֶל מַחֲנֵה יְהוּדָה

"וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעָה וְשִׁבְעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת" = _____

מַטֵּה _____

"וּפְקֻדֵיהֶם שִׁבְעָה וַחֲמִישִׁים אֶלֶף וְאַרְבַּע מֵאוֹת" = 57,400

מַחֲנֵה לֵוִי

מַחֲנֵה לֵוִי

מִשְׁפַּחַת _____

מִשְׁפַּחַת _____

מַחֲנֵה שְׁכִינָה

מִשְׁפַּחַת _____

מִשְׁפַּחַת בְּנֵי קְהָת

מַטֵּה _____

"וּפְקֻדֵיהֶם שְׁנַיִם וּשְׁלִשִׁים אֶלֶף וּמָאתָיִם " = _____

דֶּגֶל מַחֲנֵה אֶפְרַיִם

"וּפְקֻדֵיהֶם אַרְבָּעִים אֶלֶף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת" = _____

מַטֵּה בִּנְיָמִין

"וּפְקֻדֵיהֶם _____

_____" = 35,400

מערב _____ " _____ " _____ "

מַטֵּה שִׁמְעוֹן

"וּפְקֻדֵיהֶם תִּשְׁעָה וַחֲמִישִׁים אֶלֶף וּשְׁלֹשׁ מֵאוֹת" = _____

דָּגֶל מַחֲנֵה רְאוּבֵן

"וּפְקֻדֵיהֶם _____

_____" = _____

מַטֵּה גָּד

"וּפְקֻדֵיהֶם חֲמִישָׁה וְאַרְבָּעִים אֶלֶף וְשֵׁשׁ מֵאוֹת וַחֲמִישִׁים" = _____

_____ " _____ " _____

"וַיִּהְיוּ כָּל-פְּקוּדֵי בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל לְבֵית אֲבֹתָם –

_____ " = _____ "

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

שלב 2 – חידון

שם התלמיד: _____

במקומות שונים בתרשים המחנה שבעמוד 3 מצוירות צלליות של דמויות. כדי לזהות אותן, פתרו את החידות שלפניכם.

אחרי שתפתרו את החידות, רִשמו ליד כל דמות בתרשים את מספר החידה המתאים לה.

1. מקומי בסדר המסעות מאפשר לי להשיב אבֵדות. _____
2. אני אחד מנוֹשאֵי המנורה. _____
3. שִבטי הוא הגדול בשבטים. "ראשונים תמיד אנחנו"! _____
4. את קרבני לחנוכת המשכן הבאתי בַּיום החמישי. (פרק ז) _____
5. אני "נשיא נְשיאֵי הלויים", ובאחריותי שֶמן המשחה וקטורת הסמים. (דברים ג, לב; דברים ד, טז) _____
6. בזכות שכננו הצדיקים זכינו, ומשבטנו יצאו ראשי סנהדראות. (רש"י לפרק ג, לח) _____
7. בזמן המסעות – למשכן אנו נכנסים ואת בני קהת אנו מארגנים. (דברים ד, ה–טז) _____
8. משפחתי קיבלה מתנה מהנשיאים ואנו משתמשים בה כדי להעביר את הקרשים. (פרק ז) _____
9. אנו השבט הקטן ביותר במחנה ישראל. _____
10. אנו השבט הראשי, בדגל החונֶה "לפאת נגבה-תימנה". _____

עכשיו חִזרו לתרשים המחנה ורִשמו ליד כל דמות בתרשים את מספר החידה המתאים לה.

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

הדגלים

במחנה ישראל המתואר בספר במדבר יש שלושה חלקים: מחנות, דגלים ושבטים.

לכל אחד מהמחנות (שכינה, לויה וישראל) יש מקום משלו.

לכל דגל מארבעת הדגלים יש רוח משלו.

כל שבט נִספָּר לחוד, ולכל אחד יש "אות" משלו, מקום משלו ונשיא משלו.

זהו מחנה בני ישראל, המתנהל כגוף אחד לאורך המסע במדבר, כנאמר:

"עַל פִּי ה' יַחֲנוּ" **בני ישראל** ו"עָל–פִּי ה' יִסָּעוּ" (**במדבר ט, כ**)

בעמוד הבא מוצג תרשים של מחנה ישראל המחולק לשנים-עשר חלקים.

בכל חלק מוצב דגל השבט – דגל המייחד אותו.

עליכם לעצב דגל לכל שבט (לפי הסדר שבו תבחרו). תוכלו לעשות זאת בעזרת צביעת כל דגל בצבע אחר או בעזרת ציורים שונים. אפשרות אחרת היא להשלים סמל המתאים בעיניכם לכל שבט.

כתבו ליד כל דגל את שם השבט.

במרכז המחנה יש חלל ריק. החלל הריק מַשלים את התרשים ומחבר בין כל חלקיו.

עליכם להשלים את החלל הריק: מה משותף לכל השבטים? מה מאחד את המחנה ועושה אותו למחנה אחד?

עצבו את החלל הריק שבמרכז המחנה בצבע, בסמל או באיור, המייצג את המשותף לכל חלקי המחנה שמילאתם.

כתבו מתחת לתרשים הדגלים, הסבר לגורם המאחד שבחרתם.

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

תרשים 12 הדגלים

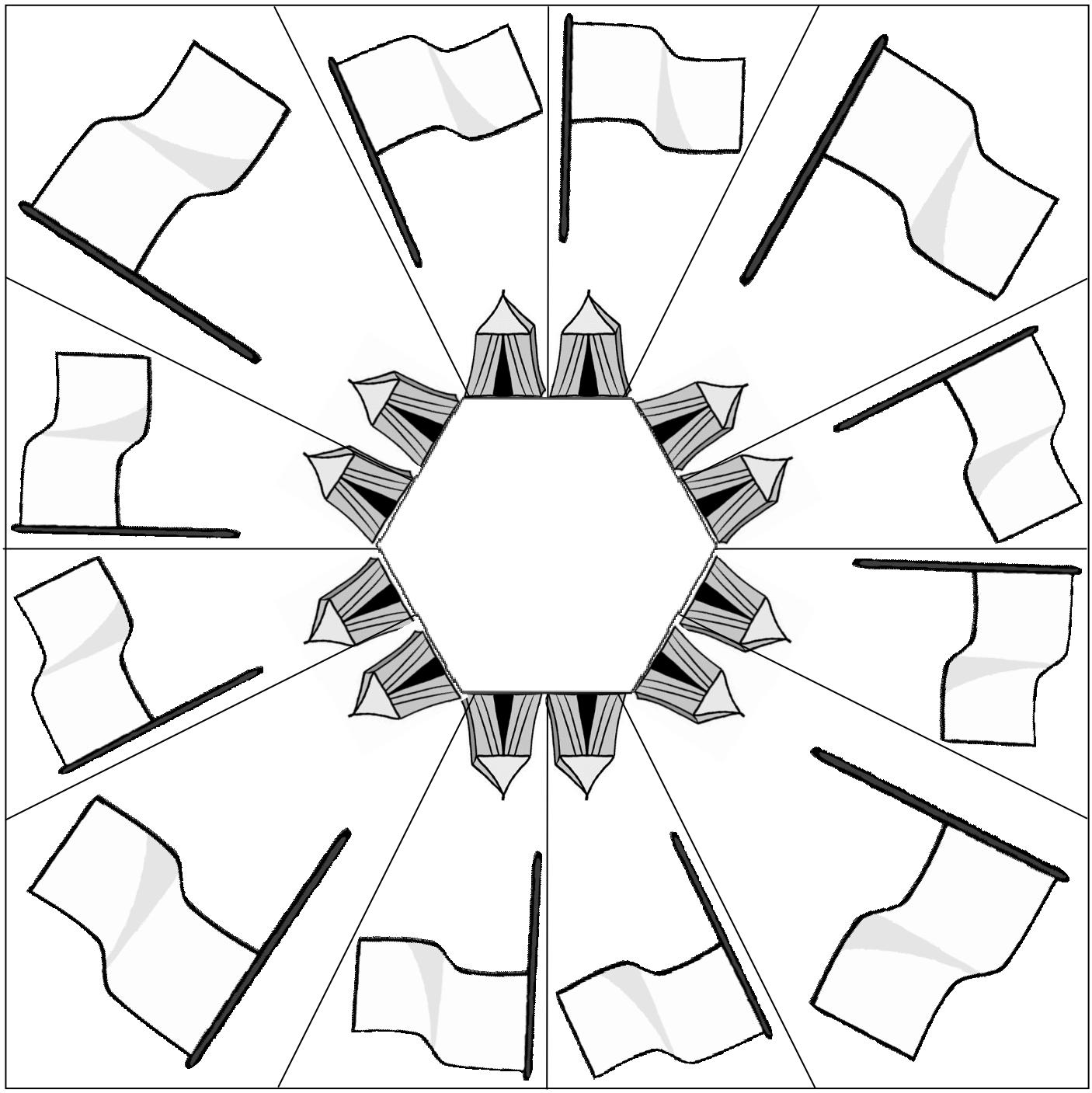

ההסבר: _____

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

שלב 3ב – "יחד אנחנו ישראל"

יחד עַם ישראל

גם היום עם ישראל מורכב מקהלים שונים, ולכל אחד מהם המאפיינים המייחדים אותו.
בעמוד הבא יש תרשים ובו קבוצות בחברה בישראל כיום.

במרכז התרשים יש חלל ריק. הוסיפו לתוך החלל הזה מילה או משפט או ציור או סמל, המתארים לדעתכם את הדבר המשותף המאחד את כולם.

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

שלבי המשימה

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך

זכויות יוצרים לתמונות בעמוד 8:

הפגנת שמאל – צילום: משה מילנר, לע"מ; חיילי צה"ל בשטח – צילום: משה מילנר, לע"מ; זכיה בגביע כדורגל עם שמעון פרס – צילום: גדעון קובי, לע"מ; חוג מלאכה בבית אבות – צילום: משה מילנר, לע"מ; מימונה בישראל – צילום: משה מילנר, לע"מ; קבוצת מתיישבים – צילום: אבי אוחיון, לע"מ; בית משפט בישראל – צילום: עמוס בן גרשום, לע"מ; צופי מכבי במשחק כדורגל – צילום: אבי אוחיון, לע"מ; כיתה עם תלמידים בוגרים – צילום: נתי הרניק, לע"מ; חדר אוכל בקיבוץ – צילום: הרמן אלפרט, לע"מ; כנסת ישראל עם דגל – צילום: עמוס בן גרשום, לע"מ; הפגנה של חרדים – צילום: אבי אוחיון, לע"מ.

© כל הזכויות שמורות לראמ"ה – הרשות הארצית למדידה והערכה בחינוך, משרד החינוך